

грузоподъемности автомобиля. В зависимости от качества установленного оборудования возможно снижение скоростного режима автомобиля. Основные характеристики, необходимые для дальнейших расчетов представлены в таблице 1.

Таблица 1 – Технические характеристики при различных топливных системах

Показатели	Значение
Стоимость ГБО и его установки	759 руб.
Цена 1 литра бензина АИ-92	1,58 руб.
Цена 1 литра газа	0,68 руб.
Среднесуточный пробег автомобиля	100 км.
Расход бензина на 100 км пробега	20 л
Расход газа на 100 км пробега	10 л

Экономия денежных средств при переходе на газовое оборудование из расчета на 1 автомобиль за рабочий день составит:

$$\text{Эдн} = 20 \times 1,58 - 10 \times 0,68 = 11,95 \text{ руб./ день}$$

$$\text{Срок окупаемости} = 759 / 24,8 = 30 \text{ дней}$$

Таким образом, оборудование окупит себя за один месяц.

В данном случае применение динамических методов оценки инвестиционных проектов не требуется, т.к. сумма инвестиций незначительна и проект внедрения данного оборудования окупает себя чуть более чем за 2 месяца.

Литература.

1. Менеджмент: пособие / И. В. Балдин, Г. Е. Ясников. – Минск: БГЭУ, 2014. – 305 с.

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМ РОЗВИТКУ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНІ

Мрук М. М., студентка

*Науковий керівник: Балджи М. Д., д. е. н., професор
Одеський національний економічний університет*

В умовах суттєвих змін в сфері організації та функціонування підприємницьких структур потребують значного розгляду підходи до реалізації програм розвитку підприємництва в Одеському регіоні.

Основним законодавчим документом, що визначає правові та економічні засади державної політики у сфері підтримки та розвитку

малого і середнього підприємництва виступають закони України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» та «Про національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні». Регіональним документом підтримки малих і середніх підприємств є «Стратегія економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року» та «Програма розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки» [1]. У зв'язку з реформою децентралізації виникає потреба у вдосконаленні програм розвитку малого і середнього підприємництва.

В Одеській області, станом на 01.01.2019 р. створено 28 об'єднаних територіальних громад, що складає 13,6 % населення регіону. Фінансові ресурси громад складаються із власних доходів і коштів, переданих з державного бюджету. І саме більша частка власних доходів формується за рахунок податків з малого і середнього бізнесу, що функціонують на території громад.

Загальний стан розвитку малих та середніх підприємств в Одеській області у 2017 р. характеризувався такими показниками: кількість малих підприємств 23203 (18,16 % від загальної кількості), з них мікропідприємств – 20210; кількість середніх підприємств – 807 (0,6 %); кількість суб'єктів господарювання на 10 тис. осіб наявного населення в малих підприємствах – 97 одиниць, в середніх – 4 одиниці; кількість зайнятих працівників в малих підприємствах – 115,4 тис. осіб, в середніх – 132,5 тис. осіб; обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) малих підприємств – 96275,4 млн. грн., середніх – 143142,9 млн. грн., що складає 73,2 % від загальної кількості. По видах діяльності найбільша кількість суб'єктів функціонувала в оптовій та роздрібній торгівлі 39,7 тис. осіб (44,5 % до загальної кількості), у сфері операцій з нерухомим майном – 7,5 тис. осіб (8,4 %), у сфері інформації та телекомунікацій – 5,9 тис. осіб (6,6 %), у мистецтві, спорті – 7,6 тис. осіб (8,5 %), у науковій та технічній діяльності – 5,5 тис. осіб (6,2 %), в промисловості – 4,5 тис. осіб (5,1 %) [2]. Роль і місце малого та середнього бізнесу в економіці Одеського регіону відіграє значну роль при виробництві та реалізації продукції, надаванні послуг, а також робить вагомий внесок у вирішення проблеми зайнятості. Останнє надзвичайно важливо для об'єднаних територіальних громад, де головною проблемою залишається зберігання трудових ресурсів [3].

Створення й розвиток малих і середніх підприємств обумовлено простою організаційною структурою, та поряд з цим, вимагає від працівників широкого кола знань і умінь, оскільки вони доволі часто поєднують та виконують різноманітні роботи без значної спеціалізації. Тому виникає потреба у розробці механізму створення у регіонах консультаційних центрів, що допоможе створити умови для розвитку підприємництва, зменшить рівень безробіття шляхом залучення незахищених верств населення до підприємницької діяльності.

Пропонується також формування центрів бізнес-підтримки, що сприятиме розвитку співробітництва у сфері підприємництва й дозволить удосконалити систему державної підтримки підприємництва на основі використання зарубіжного досвіду, формування позитивного іміджу представників українського підприємництва, встановленні ділових контакти між суб'єктами господарювання.

Література.

1. Про затвердження Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки: рішення Одеської обласної ради [online] – Доступно: <http://oblrada.odessa.gov.ua/wp-content/uploads/405-VII.pdf>
2. Офіційний сайт Головного управління статистики в Одеській області [online] – Доступно: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>.
3. Балджи, М.Д., 2015. Тенденції розвитку підприємництва в Україні та Одеській області. *Економічні інновації: Зб. наук. пр.* Одеса: ІПРЕЕД НАН України. 59. С. 52-59.

ДОСВІД СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Миколаїв С. Я., студентка

*Науковий керівник: Шолудько О. В., к. е. н. наук., доцент
Львівського національного аграрного університету*

Розуміння проблем і перспектив розвитку аграрної галузі у більшості політиків та громадян поверхневе, засмічене штампами, нав'язане людьми, які ніколи не ставилися до аграрного виробництва як до власної життєвої справи. Здається, весь аграрний дискурс зведено до питання зняття мораторію з продажу землі. Водночас, немає відповідей на багато запитань, пов'язаних з продовольчою безпекою, з ство-